

FRAMTIDS- RAPPORTEN

Framtidsverkstad
för ett Genarp där
unga trivs och vill stanna!

TAMAM FRIZONE

Genomförd av Tamam Frizone

Skriven av Sanne Malmberg, projektledare

Augusti, 2026

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civiltillsammanslagning

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	0
Översikt.....	1
Framtidsverkstadens bakgrund och syfte.....	2
Framtidsverkstadens resultat.....	4
Kritikerfasen.....	5
Brister i kollektivtrafiken.....	6
Bristen på aktiviteter och mötesplatser.....	6
Bristande tillgång till samhällsresurser och samhällsservice.....	7
Visionsfasen.....	8
Möjligheter inom kollektivtrafiken.....	8
Visioner om fler aktiviteter och mötesplatser.....	8
Bättre tillgång till samhällsresurser och samhällsservice.....	9
Förankringsfasen.....	10
Påverkansarbete och demokratisering av resurser.....	10
Förbättrad kollektivtrafik och pendlingsmöjligheter.....	11
Utökning av aktiviteter och mötesplatser.....	12
Diskussion.....	14
Ungas syn på kollektivtrafiken.....	14
Ungas syn på fritidsutbudet.....	15
Ungas syn på skolan.....	16
Ungas upplevelser av utanförskap.....	17
Avslutande ord.....	18
Referenser.....	21

Översikt

Mötesplatsen Frizone drivs av ungdomsföreningen Tamam genom projektet *Ungdomsdriven Mötesplats och Metodik* som finansieras av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Den 18 oktober 2025 arrangerade Frizone¹ en framtidsverkstad i kyrkstugan i Genarp.² Framtidsverkstaden är en metod inriktad på deltagarnas inflytande och handlingskraft. Syftet med metoden är att deltagarna gemensamt ska hitta lösningar till de utmaningar som de upplever och tillsammans definierar. Metoden är inriktad på att alla verkstadens deltagare ska bli hörda och bidra till förändringsprocesser.³

Metoden användes i projektet i syfte att öka ungas inflytande i Genarp. Dagen centrerades kring en gemensam vision om att göra Genarp till en bättre ort för unga och målet med dagen var att ta fram strategier för att nå dit. Sammanlagt nio personer deltog på framtidsverkstaden, varav sex unga och unga vuxna i åldrarna 17-25 år, där majoriteten har erfarenhet av att bo i området Kärrvallen,⁴ för nyanlända familjer. Resterande deltagare arbetar med unga på mötesplatser inom Lunds kommun.

Denna rapport är en sammanfattning av framtidsverkstadens resultat. Materialet från verkstaden har analyserats genom en tematisk textanalys.⁵

¹ Frizone är en mötesplats i Genarp för unga i åldrarna 15-25. Med ett primärt fokus på unga vuxna mellan 18-25 år. Aktiviteterna hålls på fritidsgården i Genarp och arrangeras av de sex ungdomsledare som är anställda i projektet.

² Genarp är en liten ort i Lunds kommun, med ca 3000 invånare, som ligger cirka 21 kilometer från Lunds stadskärna.

³ (Denvall & Salonen, 2000)

⁴ Kärrvallen är ett område i Genarp med bostäder avsatta för flyktingar och nyanlända familjer. Området byggdes 2011 och var inflyttningsklart 2015.

⁵ (Braun & Clark, 2006)

Sammanfattning av dagen

Framtidsverkstaden utgick från ett gemensamt mål formulerat av unga i Genarp: Att Genarp ska bli en ort som unga är stolta över och vill bo kvar i.

Under dagen diskuterade deltagarna vilka hinder de ansåg stå i vägen målet samt möjliga vägar för att nå dit.

De områden som deltagarna röstade fram som viktigast att diskutera under dagen kan delas in i tre teman:

1. Kollektivtrafik
2. Aktiviteter & mötesplatser
3. Samhällsresurser och samhällsservice

Dagen avslutades med att deltagarna delades in i två grupper. Vardera grupp fick i uppgift att skapa förändringsstrategier med syfte att nå målet.

Strategierna fokuserade på: Påverkansarbete och demokratisering av resurser, förbättringar inom kollektivtrafiken samt utökning av aktiviteter och mötesplatser.

Framtidsverkstadens bakgrund och syfte

Syftet med projektet Ungdomsdriven Mötesplats och Metodik är att arbeta fram metoder för att etablera ungdomsdrivna mötesplatser på mindre orter samt för att stärka ungas delaktighet och självständiga organisering. Genom projektet har vi startat upp en ungdomsdriven mötesplats för unga och unga vuxna mellan 15-25 år i Genarp. Projektets ungdomsledare har gett mötesplatsen namnet Frizone, vilket symboliserar en plats där alla unga ska kunna vara sig själva och känna sig trygga.

Framtidsverkstaden är en av de metoder projektet använt för att realisera ungas inflytande, eftersom metoden likt projektet har delaktighet och demokratiförankring som mål. Att öka inflytandet hos unga i Genarp är ett av projektets mål och även ett önskemål som målgruppen tydligt uttryckt. I projektets förstudie, som genomfördes på Genarpsskolan i

januari 2024, framgick det att unga har en önskan om ökat inflytande och delaktighet i frågor som rör deras liv. Flera av de unga som tillfrågades i förstudien upplever att deras röster ej tas på allvar och att vuxna ej lyssnar på ungas idéer och synpunkter.

Det har även framgått i Tamams tidigare projekt, vid namn Tamam TakeOver,⁶ som pågick 2021-2024, att det finns utmaningar med segregation i Genarp, vilket påverkar ungas delaktighet, relationer och interaktioner på orten. En av orsakerna till den upplevda segregationen i Genarp har att göra med byns utformning och att en majoritet av nyanlända familjer tilldelats boende i norra delen av byn i området Kärrvallen. Unga deltagare i Tamams projekt i Genarp som bor i Kärrvallen har vittnat om att det finns en stark social uppdelning på orten som får effekt på ungas interaktioner i skolan, på fritidsgården och i föreningslivet. Unga har även vittnat om hur rasism och fördomar påverkar dem i deras vardag. Mot denna bakgrund har Tamam valt att lägga extra fokus på att inkludera de unga som upplever utanförskap.

Mötesplatsen Frizone arbetar aktivt med att skapa en inkluderande mötesplats där unga känner sig välkomna och trygga, oavsett könstillhörighet, sexuell läggning, socioekonomisk, etnisk, kulturell eller språklig bakgrund. Mötesplatsen har även ett högre syfte att bidra till ungas ökade inflytande och delaktighet samt att motverka exkluderande strukturer som hindrar unga från att delta i föreningslivet på lika villkor. Genom utbildningar i föreningsliv, ekonomi, normkritik, påverkansarbete och antirasism arbetar vi aktivt med att stärka ungas inflytande. Genom framtidsverkstaden skapade vi ett demokratiskt rum för unga i Genarp, där ungas erfarenheter, drömmar och idéer fick ta plats.

⁶ (Tamam, 2026a)

Framtidsverkstadens resultat

Dagen var indelad i tre olika faser som alla fokuserade på det gemensamma målet: *Att Genarp ska bli en ort som unga är stolta över och vill bo kvar i*. Dagen började med att deltagarna diskuterade hinder som de upplever står i vägen för det gemensamma målet (kritikerfasen). Efter en kort paus påbörjades den andra fasen (visionsfasen) som fokuserade på drömmar och möjliga vägar för att nå målet. Under verkstadens sista fas (förankringsfasen) formulerade deltagarna förändringsstrategier.

De områden som deltagarna röstade fram som mest centrala att fokusera på för att nå målet kan delas in i tre olika teman:

- Kollektivtrafik
- Aktiviteter och mötesplatser
- Samhällsresurser och samhällsservice

Tabell 1. I tabellen nedan följer en sammanfattning av vad som framkom under verkstadens olika faser och vilka områden som majoriteten av deltagarna upplevde som viktigast att arbeta med för att förbättra Genarp. I mitten kolumnen presenteras de övergripande teman som identifierats vid analys av resultaten.

Verkstadens faser	Identifierade teman	Beskrivning
<u>Fas 1: Hinder</u>	Kollektivtrafik	Begränsade avgångar, förseningar samt höga biljettpriser.
	Aktiviteter och mötesplatser	Brist på saker att göra i Genarp samt bristen på öppna mötesplatser för unga vuxna i åldrarna 18-25.
	Samhällsresurser och samhällsservice	Brist på affärer, vård, tandläkare och bostäder, brister i skolan samt brist på investeringar i Genarp.

<u>Fas 2: Visioner</u>	Kollektivtrafik	Gratis kollektivtrafik, fler avgångar samt tillgång till billigare taxi.
	Aktiviteter och mötesplatser	Naturparker, platser att vara på under tak, fler öppettider och höjd åldersgräns på fritidsgården samt fler aktiviteter och event i Genarp.
	Samhällsresurser och samhällsservice	Billiga ungdomslägenheter och ökning av kommunens budget till Genarp. Fler lärare i skolan samt bättre kommunikation mellan elever, lärare och rektor.
<u>Fas 3: Strategier</u>	Påverkansarbete och demokratisering av resurser	Strategin innefattar invånarnas ökade inflytande över resursfördelning och investering i Genarp.
	Förbättrad kollektivtrafik och pendlingsmöjligheter	Fokus på att öka antalet avgångar, sänkta biljettpriser, utökad tillgång till taxi samt kollektiva lösningar för samåkning.
	Fler sociala mötesplatser	I strategin ingick att starta ett kollektivhus med café och gym där Genarps föreningsliv och ungdomsverksamhet kan ta plats.

Kritikerfasen

I början av dagen diskuterade deltagarna vilka hinder de ansåg stå i vägen för att Genarp ska bli en ort som unga är stolta över och vill bo kvar i. De hinder som majoriteten av deltagarna ansåg vara mest centrala handlade om:

- Brister i kollektivtrafiken
- Bristen på aktiviteter och mötesplatser
- Brister i och bristande tillgång till samhällsresurser och samhällsservice

Brister i kollektivtrafiken

Genarps kollektivtrafik var det område som majoriteten av deltagarna upplevde skapar flest hinder för unga. Flera ansåg att det begränsade antalet bussar från Genarp till närliggande städer som Lund och Malmö påverkar ungas liv negativt. Detta eftersom unga i Genarp är beroende av en välfungerande kollektivtrafik för att ta sig till skola, arbete och fritidsaktiviteter.

Ett annat problem som flera av deltagarna lyfte har att göra med förseningar i kollektivtrafiken. Försenade bussar påverkar ungas möjligheter att komma till arbete och skola i tid och kan bland annat leda till konsekvenser för elevers skolprestationer. Höga biljettpriser i kollektivtrafiken var ett annat problemområde som belystes under dagen och som ansågs extra utmanande för unga med sämre ekonomi.

Flera unga beskrev under verkstaden att de är trötta på att påpeka samma utmaningar om och om igen, så som bristerna i kollektivtrafiken. Det framgick att det finns en känsla bland unga att politiker inte lyssnar och att unga blir trötta på att höja sina röster när de inte ser någon konkret förändring.

Bristen på aktiviteter och mötesplatser

Ett annat område som flera upplevde skapa hinder för unga var bristen på aktiviteter och mötesplatser och att detta i sin tur påverkar ungas möjlighet till en meningsfull fritid. En aspekt som lyftes fram var att det finns brist på platser för unga att umgås på utomhus och att de enda platser som finns att umgås på under tak är skolgården eller busskurer. En del av deltagarna ansåg att det känns otryggt att umgås utomhus på

kvällen när det är mörkt. Några av deltagarna ansåg även att det finns en risk att vuxna får en negativ uppfattning av unga när de ser dem sitta utomhus i busskurer på kvällarna i Genarp.

Flera av deltagarna påpekade bristen på mötesplatser för unga vuxna i Genarp. För närvarande är Tamam Frizone den enda mötesplatsen som välkomnar unga mellan 18 till 25 år. Fritidsgården i Genarp har en åldersgräns på 18 år. Det övriga fritidsutbudet i Genarp som välkomnar unga över 18 år kostar pengar, något som flera av deltagarna ansåg vara problematiskt ur ett jämlikhetsperspektiv. Bristen på aktiviteter i Genarp samt bristen på affärer och caféer ansågs även påverka ungas fritid negativt eftersom ungas möjlighet att mötas och träffa nya människor på så sätt är begränsad.

Bristande tillgång till samhällsresurser och samhällsservice

Ungas tillgång till samhällsresurser och samhällsservice, vilket inkluderar bostad, hälso- och sjukvård och skola, var ett annat område vars brister upplevdes skapa hinder för unga. Brister i skolan var det ämne som tog mest plats i diskussionerna.

En del ansåg att det finns brist på vårdcentraler och tandläkare i Genarp samt brist på information kring vilken samhällsservice som finns tillgänglig för invånarna i Genarp. Samtidigt var flera av deltagarna osäkra på vilka vårdenheter och tandläkare som faktiskt finns tillgängliga på orten idag. Under samtalet framgick det även från några av deltagarna att det finns en känsla att det inte satsas tillräckligt med resurser på Genarp.

Skolan var ett ämne som berörde flera under framtidsverkstaden. Flera av de unga deltagarna beskrev att det finns en känsla av att Genarpsskolan har sämre kvalitet än andra skolor. En del påpekade att det finns brister i kommunikationen mellan elever, lärare och rektor och att detta i sin tur

påverkar tilliten dem emellan. Några unga deltagare uppgav även att de inte känner sig lyssnade på av lärare och skolledning, vilket påverkar förtroendet för vuxenvärlden.

Visionsfasen

I verkstadens andra del diskuterade deltagarna drömmar och möjliga vägar till förändring som kan bidra till att Genarp blir en ort unga är stolta över och vill bo kvar i. De områden som deltagarna valde att diskutera involverade:

- Möjligheter inom kollektivtrafiken
- Visioner om fler aktiviteter och mötesplatser
- Utökning av samhällsresurser och förbättrad samhällsservice

Möjligheter inom kollektivtrafiken

För att överbrygga de hinder i kollektivtrafiken som ansågs påverka unga mest föreslogs sänkta biljettpriser, fler avgångar och utökad tillgång till taxi. Majoriteten av deltagarna ansåg att fler bussar till de närliggande städerna Malmö och Lund skulle underlätta livet för unga i Genarp. Gratis busskort till unga upp till 25 år var en annan lösning som föreslogs för att göra kollektivtrafiken mer tillgänglig och rättvis. Några av deltagarna föreslog att unga borde ha tillgång till billigare taxi för att öka ungas frihet och möjlighet att resa hem senare på kvällen.

Visioner om fler aktiviteter och mötesplatser

För att utöka tillgången till aktiviteter och mötesplatser kom deltagarna med flera olika förslag såsom fler parker, utökade öppettider på fritidsgården, ett tivoli i Genarp samt fler friluftaktiviteter för unga. Den

idé som engagerade flest var att bygga en naturpark i Genarp med områden att socialisera under tak och tillgång till offentliga grillar. Detta ansågs vara ett viktigt bidrag till ungas möjlighet att socialisera i Genarp. Flera föreslog även att det borde finnas ett tivoli i Genarp samt en Genarpsfestival och att dessa skulle bidra till sociala utbyten, inte bara mellan unga utan även över generationsgränserna. En del deltagare uppmärksammade även ett behov av fler friluftaktiviteter för unga, med fokus på introduktion till friluftsliv och gemensamma utflykter.

Bättre tillgång till samhällsresurser och samhällsservice

När det gäller visioner och möjligheter gällande utökad tillgång till samhällsresurser diskuterades främst behovet av billiga bostäder för unga samt förbättringar inom skolan. Majoriteten av deltagarna delade en vision om att unga i Genarp ska ha tillgång till billiga ungdomslägenheter. Detta ansågs vara en viktig lösning för att få unga att vilja bo kvar i Genarp. Några deltagare föreslog att Genarp ska ha en högre kommunal budget och att unga själva bestämmer över en del av budgeten i syfte att öka ungas delaktighet.

Förutom ungdomslägenheter centrerades diskussionerna främst kring möjligheter till förbättringar inom skolan. Många ansåg att eleverna behöver mer stöd i skolan och att fler lärare är främsta lösningen till detta. En del deltagare menade att förbättrad kommunikation mellan lärare, rektor och elever skulle bidra till en bättre skola. För att förbättra kommunikationen kom ett förslag om att det borde finnas fler kanaler och forum där eleverna kan komma till tals.

Förankringsfasen

Under slutet av dagen delades deltagarna in i två olika grupper och fick i uppgift att hitta konkreta lösningar till de problem som diskuterats under dagen. Den ena gruppen valde att fokusera på området samhällsresurser och skapade en strategi med syfte att demokratisera fördelningen av resurser till Genarp samt utöka ungas delaktighet och inflytande över investeringar i byn. Den andra gruppen valde att dels fokusera på förbättringar inom kollektivtrafiken samt på att skapa en strategi för att utöka aktiviteter och mötesplatser på orten. Nedan kommer en fördjupad beskrivning av strategierna.

Påverkansarbete och demokratisering av resurser

Strategin fokuserar på möjliga vägar för att ge invånarna i Genarp, unga i synnerhet, större inflytande över hur kommunens budget fördelas samt inflytande över vilka investeringar som görs på orten. Strategins syfte är att öka ungas delaktighet och möjlighet till att påverka, vilket i längden ska bidra till att Genarp blir en mer levande och attraktiv ort för unga.

Lösningen som lades fram var att kommunen ska inrätta en medborgarbudget som invånarna i Genarp styr över och att unga ska ges inflytande över en del av budgeten. Ett annat förslag var att ha en omröstning i Genarp där invånarna får rösta på de områden som bör prioriteras. Flera i gruppen ansåg att det behövs investeras mer i arbetstillfällen för unga, förbättringar inom kollektivtrafiken, upprustning av lokaler som kan användas till mötesplatser och caféer samt fler vårdenheter. Genom dessa satsningar ansåg gruppen att fler unga skulle vilja bo kvar i Genarp samt att fler skulle lockas att flytta dit.

Tabell 2. Nedan följer en sammanfattning av gruppens förslag på hur makthavare kan demokratisera investeringarna i Genarp samt förslag på vilka satsningar som bör göras på orten.

Strategi för påverkansarbete och demokratisering av resurser	
Bättre tillgång till service	Både investeringar för att möjliggöra tillgången till vård i Genarp samt investeringar för att underlätta för affärs- företags- och föreningsverksamhet.
Förbättrade pendlingsmöjligheter	Fler resurser på att utöka bussförbindelserna samt öppna en bensinstation för att underlätta pendling med bil.
Medborgarbudget	Skapandet av en medborgarbudget som invånarna styr över samt att allokera en del av budgeten till unga.
Lokaler	Lägga resurser på att renovera befintliga lokaler och hyra ut dessa till olika föreningar och verksamheter som riktar sig till unga.

Förbättrad kollektivtrafik och pendlingsmöjligheter

I den andra gruppen togs det dels fram en strategi för förbättrad kollektivtrafik. Syftet med strategin är att utöka kollektivtrafiken och pendlingsmöjligheterna från Genarp för att underlätta ungas vardag. Genom fler avgångar kan unga till exempel enklare ta sig till skola och jobb, träffa vänner och delta i fritidsaktiviteter även utanför Genarp.

Tabell 3. Nedan sammanfattas de förslag som gruppen lade fram i syfte att förbättra kollektivtrafiken och pendlingsmöjligheterna från Genarp.

Strategier för förbättrad kollektivtrafik och fler pendlingsmöjligheter
<u>Direktbussar</u> Till Malmö samt Lund Central.
<u>Tätare busstrafik</u> Speciellt under morgon och eftermiddag då många pendlar.
<u>Lokala busslinjer</u> Speciellt från Kyrkan till Genarpsbadet och Biblioteket. I syfte att skapa mer tillgänglighet för de unga som bor i området Kärrvallen som är byggt för nyanlända familjer i Genarp.

<u>Införa tågförbindelser</u> Från Genarp till närliggande städer.
<u>Billigare resor</u> Införa gratis pendlingskort i Skåne för unga och unga vuxna upp till 25 år samt utöka tillgången till gratis sommarbiljetter till unga upp till 25 år.
<u>Skånetrafiken taxi</u> Införa taxiresor som bokas via Skånetrafiken för att underlätta resor till Lund och Malmö utanför tidtabellen.
<u>Samåkningsapp</u> Skapa en samåkningsapp för Genarpsbor.
<u>Pendlarundersökning</u> Genomföra en pendlarundersökning för att kartlägga invånarnas pendlingsbehov och sedan anpassa kollektivtrafiken därefter.

Eftersom kollektivtrafiken styrs av politiken ansåg gruppen att det är viktigt att också se till att unga har möjlighet att vara med och påverka och driva frågan själva. Några av deltagarna föreslog som lösningar att det ska finnas fler kanaler genom vilka unga lättare ska kunna föra dialog med lokala politiker och beslutsfattare. Andra framförde även att ungas delaktighet och inflytande i samhällsfrågor borde prioriteras högre inom politiken samt inom Lunds kommun. Några i gruppen betonade att ungas idéer och förslag måste tas på allvar av politiken i kommunen och att de är trötta på löften utan istället vill se konkret förändring.

Utökning av aktiviteter och mötesplatser

Strategin för utökning av aktiviteter och mötesplatser inriktas främst på skapandet av ett aktivitetshus för unga där aktiviteterna drivs av unga själva samt av föreningar på orten. Syftet med aktivitetshuset är att tillhandahålla aktiviteter som är meningsfulla för unga och engagera unga på orten. Aktivitetshuset ska även bidra till ökad samverkan mellan organisationer i Genarp samt möten över generationsgränserna. Enligt deltagarna i gruppen finns det ett starkt behov bland unga i Genarp att ha tillgång till ungdomsdrivna mötesplatser. Detta gäller speciellt unga som är över 18 år och som inte längre kan delta i nuvarande fritidsutbud som

är gratis på orten. Flera lyfte att det är viktigt att aktiviteterna är ungdomsdrivna eftersom de på så sätt utformas efter ungas önskemål och behov samt bidrar till ungas inflytande och självständiga organisering.

Tabell 4. I tabellen nedan följer en fördjupad beskrivning av de strategier som lades fram för att möjliggöra fler mötesplatser för unga i Genarp.

Strategi för utökning av aktiviteter och mötesplatser	
Etablera ett aktivitetshus i Genarp	I aktivitetshuset ska det finnas: - Ett ungdomsdrivet café, - gym, - utrymmen för Genarps föreningsliv samt - möjligheter för unga att få hjälp att starta och driva egna projekt och aktiviteter. Det ska även finnas tillgång till läxhjälp som drivs av pensionärer på orten för att möjliggöra möten över generationsgränserna.
Utökning av mötesplatser	För att utöka mötesplatser för unga i Genarp och ytterligare tillgängliggöra det fritidsutbud som finns på orten föreslog gruppen; - Fler öppettider på fritidsgården samt dagar då unga mellan 18-25 får delta - Att unga får tillgång att boka lokaler i Genarp - Större samverkan mellan organisationer och kommunen för att underlätta upprättandet av nya mötesplatser

I gruppdiskussionen underströk flera även att unga behöver sätta press på politiker och lokala beslutsfattare för finansiering av ett aktivitetshus, tillgång till lokaler och utökning av fritidsgårdens tider. Medborgarförslag och namninsamlingar nämns som möjliga vägar för unga att påverka tillgången till mötesplatser.

Diskussion

Resultaten från framtidsverkstaden pekar på att det i dagsläget finns utmaningar i Genarp som har påverkan på ungas livskvalitet samt möjlighet till inflytande. De utmaningar som unga lyfter fram handlar bland annat om brister i kollektivtrafiken och i skolan, den begränsade tillgången till aktiviteter samt upplevelsen av att kommunen inte satsar tillräckligt på Genarp. Det framgår också att unga upplever att vuxenvärlden och politiken inte lyssnar på deras åsikter och att ungas åsikter inte leder till konkret förändring. En del av deltagarna uppgav en viss uppgivenhet och frustration kring att behöva driva samma frågor utan framgång. Utifrån Tamams tidigare projekt i Genarp går det att konstatera att flera av frågorna som engagerade unga under framtidsverkstaden har engagerat unga i Genarp under en lång tid.

Ungas syn på kollektivtrafiken

Behovet av en förbättrad kollektivtrafik, med önskan om fler avgångar mellan Genarp och närliggande städer, är en fråga som länge berört unga. Detta framgick tydligt under Tamams tidigare projekt i Genarp vid namn TakeOver.⁷ Under projektet vittnar unga om hur bristerna i kollektivtrafiken får negativa konsekvenser för ungas liv. Det handlar till exempel om att det begränsade antalet avgångar leder till minskad sömn. Detta då unga väljer att ta bussen tidigare på morgonen för att undvika risken att komma för sent till sin sysselsättning. Något som i sin tur kan påverka prestationerna i skolan och på arbetsplatsen. Andra problem som unga påtalat är de stora utgifter som uppkommer när unga måste ta taxi hem vid obekväm arbetstid. Detta är speciellt en utmaning för unga med begränsad ekonomi.

⁷ (Tamam, 2026a)

Ungas syn på fritidsutbudet

Behovet av fler aktiviteter och mötesplatser är en annan fråga som länge engagerat unga i Genarp. I samband med Tamams projekt Fokus Segregation⁸, som genomfördes hösten 2018, framkom att ungas bristande tillgång på fritidsaktiviteter får konsekvenser för ungas rätt till en meningsfull fritid. Detta gällde särskilt nyanlända tjejer som enligt studien i större utsträckning upplevde sig exkluderade från det tillgängliga fritidsutbudet. Studien visar att möjligheten till en meningsfull fritid inte bara handlar om fritidsutbud utan även till stor del handlar om vilka som känner sig inkluderade i aktiviteterna som erbjuds. Även under framtidsverkstaden blev det tydligt att tillgången till aktiviteter och samhällsresurser också till är en fråga om inkludering och informationsspridning. Detta då unga vid ett flertal tillfällen önskade aktiviteter och tjänster som redan finns tillgängligt i Genarp, till exempel friluftsverksamhet samt tandläkare.

Tamam har under en långt tid arbetat aktivt med inkludering och med att skapa ungdomsdrivna aktiviteter och mötesplatser i Genarp som bidrar till att fler unga kan finna gemenskap och organisera sig självständigt. Tamams första aktivitetsprojekt i Genarp, vid namn Start Up, riktade sig särskilt till att stärka nyanlända tjejers möjlighet till att driva egna aktiviteter på orten. Även under TakeOver och Tamams nuvarande projekt Ungdomsdriven Mötesplats och Metodik har vi arbetat aktivt med att inkludera fler unga i föreningslivet och ge unga de verktyg de behöver för att driva sina egna aktiviteter.

⁸ (Tamam, 2026b)

Tamams inkluderingsarbete är även centrerat kring att bryta ned de barriärer och diskriminerande strukturer som försvårar och även hindrar ungas möjlighet att engagera sig i föreningslivet. Som organisation har vi långtgående erfarenhet av att arbeta med ungas engagemang och organisering och stor kompetens om vilka barriärer unga möter när de engagerar sig. En av dessa barriärer är rasism.

Genom Tamams tidigare projekt Rättvis Organisering⁹ genomfördes 2020 till 2021 en kartläggning av ungas utsatthet för rasism i föreningslivet. Kartläggningens resultat visade på en utbredd diskriminering som sker på rasistiska grunder och att den utbredda rasismen skapar barriärer för icke-vita ungdomar i föreningslivet. Medlemmar i Tamam har bland annat vittnat om allt från fördomar, otrevligt bemötande till hotfullt beteende under sitt engagemang i föreningslivet. Det kan handla om att medlemmar med namn som inte kodas som svenska eller västerländska blir dåligt bemötta av bankpersonal eller nekade bidrag på oklara grunder.

Liknande vittnesmål framkommer från unga tillfrågade i MUCF:s rapport från 2018 "Ung idag 2018". En studie med utgångspunkt i fem ungdomspolitiska indikatorer, som undersöker ungas levnadsvillkor. I rapporten framgår det hur rasism i föreningslivet och under fritidsaktiviteter påverkar ungas deltagande. Studien visar att sju procent av de tillfrågade ungdomarna undvikit att delta på fritidsaktiviteter på grund av rädsla för negativt bemötande kopplat till sin utländska bakgrund. Tre procent uppgav att de avstått på grund av rädsla för diskriminering på grund av sin religion eller trosuppfattning.¹⁰

⁹ (Rumina Yenidogan, 2022)

¹⁰ (MUCF, 2018a)

Ungas syn på skolan

Ungas upplevelser av brister i skolan är en annan fråga som berört unga även i Tamams tidigare projekt i Genarp, inom vilket unga belyser liknande frågor som under framtidsverkstaden. Även i projektet TakeOver delar unga upplevelser av bristande kommunikationen mellan elever och lärare samt känslan av att inte bli lyssnad på av vuxna. Under Takeover vittnade unga även om en utbredd rasism i skolan och att lärare och rektor inte tar rasismen på allvar. Något som både påverkat ungas mående samt haft effekter på ungas tillit till vuxenvärlden.

Under våren 2026 har projektet Ungdomsdriven Mötesplats och Metodik genomfört två verkstäder på mötesplatsen Frizone med fokus på antirasism. Verkstäderna utgick från Tamams antirasistiska metodmaterial Snacka antirasism,¹¹ en metod som används för att samtala om rasism och diskriminering tillsammans med unga samt att erbjuda fler verktyg inom antirasism och organisering. Deltagarnas upplevelser stämmer till stor del överens med vad unga tidigare vittnat om under Takeover. Detta eftersom det under verkstaden framgick att det fortfarande finns stora utmaningar med rasism på Genarpsskolan och att tilliten till vuxenvärlden är liten då unga upplever att lärare och rektor inte kommer göra något åt rasismen.

Utsatthet för rasism i skolan är något som drabbar unga i hela Sverige. Detta framgick tydligt i en kartläggning som Barnombudsmannen utförde 2021 där resultatet visade att det skett en normalisering av rasism i skolan.¹² Detta visar på ett tydligt behov för både skolor och organisationer att arbeta mer aktivt med att förebygga och motverka rasism i de verksamheter som möter unga.

¹¹ (Tamam, 2026c)

¹² (Barnombudsmannen, 2021)

Ungas upplevelser av utanförskap

De utmaningar och hinder som beskrivs av unga i Genarp är inte unika för bara Genarp. I MUCF:s rapport "Vilka ska med?" från 2018 med fokus på ungas upplevelser av sociala inkludering,¹³ framgick det att unga på landsbygden generellt sett upplever lägre social inkludering än unga i städer. Upplevelsen av social inkludering beskrivs i rapporten som känslan av tillhörighet, tillgången till resurser, möjligheten att engagera sig och aktivt delta i frågor som rör ungas liv och samhället i stort. Även i "UNG IDAG – En fördjupad bild av ungas fritid" från 2023 framkommer att många unga har avstått från fritidsaktiviteter eftersom de varit för dyra eller för svåra att ta sig till.¹⁴

Vad som förekommer som en röd tråd under framtidsverkstaden samt i MUCF:s rapporter är att unga önskar vara mer aktiva i det politiska samtalet och delaktiga i frågor som rör deras liv. Detta gäller både parlamentarisk och utomparlamentarisk delaktighet, alltså både inflytande över politiken på kommunal, regional och nationell nivå samt inflytande genom organisering i civilsamhället, till exempel genom Frizone.

Som diskuterats tidigare finns det dock flera barriärer som kan försvåra ungas inflytande och organisering. I MUCF:s rapport diskuteras hur rasism och segregation begränsar ungas liv och möjligheter i samhället, specifikt unga i städer och utsatta områden. Vad som däremot inte nämns är hur rasism och segregation även drabbar unga på landsbygdsorter och vilka konsekvenser det får för ungas inflytande och delaktighet. Denna rapport ger en inblick i hur det är att vara ung och rasifierad som något annat än vit i Genarp, om vilka hinder som upplevs stå i vägen för att unga ska leva ett gott liv. Den har framförallt visat vilka möjligheter som finns för att göra Genarp till en ort som unga är stolta över och vill bo kvar i.

¹³ (MUCF, 2018b)

¹⁴ (MUCF, 2023)

Avslutande ord

Resultaten från framtidsverkstaden ger en beskrivning av hur det är att vara ung och bo på en liten landsbygdsort som Genarp. Där brister i kollektivtrafik, skola och begränsade aktiviteter och samhällsresurser skapar utmaningar för unga och påverkar ungas livskvalitet. Det framgår även att flera av de beskrivna utmaningarna inte endast handlar om utbud utan även om inkludering och tillgången till det som redan erbjuds och hur utanförskap, segregation och rasism skapar barriärer för unga.

Under framtidsverkstaden framkom även flera möjliga lösningar och strategier som skulle förbättra ungas livskvalitet och göra Genarp till en ort unga är stolta över och vill bo kvar i. Däribland ingick gratis busskort till unga, fler bussförbindelser mellan närliggande städer, upprustning och tillgängliggörandet av kommunala lokaler, billiga ungdomsbostäder men också fler möjliga vägar för unga att engagera sig i politiken kommunalt. Nedan följer ett antal rekommendationer baserade på resultaten i denna rapport:

- Upprätta en medborgarbudget i Genarp som delvis styrs av unga själva
- Upprusta kommunala lokaler i Genarp och tillhandahåll dessa för ungdomsverksamhet
- Implementera antirasistiskt arbete med aktiva åtgärder inom verksamheter som möter unga, såsom skola, föreningsliv och kommunala mötesplatser. Tamams material Snacka antirasism erbjuder flera pedagogiska metoder i antirasistiskt arbete¹⁵
- Förbättra bussförbindelserna mellan Genarp, Lund och Malmö
- Investera i ungdomsdrivna mötesplatser i Genarp, särskilt för unga som är över 18 år

¹⁵ (Tamam, 2026c)

Avslutningsvis har Tamam genom mötesplatsen Frizone tagit ett första steg i att bemöta de behov och utmaningar som framkom under verkstaden i förhållande till ungas önskan om ökat inflytande och delaktighet. Tillsammans med Lunds kommuns ungdomsombud och nätverket Genarp för Unga nätverket (GFU), inklusive Tamam, Genarps bibliotek, kyrka, fritidsgård och gymnastikförening, arrangerades en demokratiافتon för unga under våren 2026. Eventet samlade unga i Genarp, politiker och makthavare från Lunds kommun för att ge unga möjlighet att göra sin röst hörd i frågor som engagerar dem. Vi arbetar för att fortsätta stärka ungas delaktighet genom samverkan, och framförallt genom att lyssna på och inkludera unga - Hoppas du vill vara med i detta arbete!

Foton: Sanne Malmberg

Stort tack till alla som medverkade på framtidsverkstaden och som delade med sig av sina upplevelser, tankar och idéer! Utan er hade den här rapporten inte varit möjlig.

Referenser

Barnombudsmannen. (2021). *Om barn och ungas utsatthet för rasism* (BO-2020-0306).

https://www.barnombudsmannen.se/globalassets/dokument/publikationer/om-barns-och-ungas-utsatthet-for-rasism_2021.pdf

Braun, V., and V. Clarke. 2006. "Using Thematic Analysis in Psychology." *Qualitative Research in Psychology* 3 (2): 77–101.

<https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>

Denvall, V., & Salonen, T. (2000). *Att bryta vanans makt : framtidsverkstäder och det nya Sverige*. Studentlitteratur.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). (2018a). *Ung idag 2018 – En studie med utgångspunkt i fem ungdomspolitiska indikatorer*.

https://www.mucf.se/sites/default/files/2018/11/ung_idag_2018.pdf

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) (2023) *Ung idag 2023:2 – En fördjupad bild av ungas fritid*.
<https://www.mucf.se/publikationer/en-fordjupad-bild-av-ungas-fritid>

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). (2018b). *Vilka ska med? Ungas sociala inkludering i Sverige*.
https://www.mucf.se/sites/default/files/2019/02/fokus18_vilka_ska_med.pdf

Rumina Yenidogan, D. (2022). *Rättvis organisering – metoder för antirasistiskt arbete inom föreningslivet*. Trinambai

Tamam. (2026a). *Tamam TakeOver: Makt över din hemort!*
<https://tamam.se/takeover-metodmaterial/>

Tamam. (2026b). *Fokus Segregation*. <https://tamam.se/enkat/>

Tamam. (2026c). *Snacka antirasism metodbok*.
<https://tamam.se/snacka-antirasism-metodbok/>